

ESTIMAREA STĂRII DE SĂNĂTATE A ANGAJAȚILOR
CARE GESTIONEAZĂ PRODUSE DE UZ
FITOSANITAR ȘI/SAU FERTILIZANȚI PRIN PRISMA
EXAMENELOR MEDICALE OBLIGATORII

Elena SANDULEAC,
Iurie PÎNZARU, Tatiana MANCEVA,
Centrul Național de Sănătate Publică

Summary

Health assessment of the workers connected with plant protection products by means of obligatory medical examinations during 2012–2015.

In this article the health assessment of workers who are connected with plant protection products, reflecting completeness and complexity of the organization and carrying out the obligatory medical examinations necessary for protection of public health is carried out. The obtained results testify to importance of medical examinations for health of the workers connected with harmful and adverse working conditions.

Keywords: workers, the medical examinations, plant protection products

Резюме

Оценка состояния здоровья работников, которые связаны со средствами защиты растений и/или удобрениями посредством обязательных медицинских осмотров на 2012–2015 годы

В данной статье проведена оценка здоровья работников, которые связаны со средствами защиты растений и/или удобрениями, отражающая полноту и сложность организации и проведения обязательных медицинских осмотров, необходимых для защиты общественного здоровья. Полученные результаты свидетельствуют о важности медицинских осмотров для здоровья работников, связанных с вредными и неблагоприятными условиями труда.

Ключевые слова: работники, медицинские осмотры, средства защиты растений и удобрения

Introducere

Examenele medicale profilactice obligatorii ale persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc sunt o parte componentă a supravegherii sănătății persoanelor. Ele includ examenul clinic general, efectuat de către medicul în patologii profesionale, cu participarea specialiștilor de profil și aplicarea investigațiilor paraclinice în funcție de expunerea profesională.

Scopurile examenului medical periodic sunt următoarele:

- supravegherea în dinamică a stării de sănătate a lucrătorilor, confirmarea – după anumite

perioade de timp – a aptitudinii în muncă pentru profesia/funcția și locul de muncă ocupat;

- depistarea timpurie a bolilor ce constituie contraindicații pentru activitățile și locurile de muncă cu expunere la factori profesionali de risc;

- diagnosticarea stărilor incipiente ale bolilor profesionale;

- recomandarea măsurilor profilactice și de reabilitare pentru restabilirea capacității de muncă a lucrătorilor [3].

Cu toate că lucrătorii reprezintă o jumătate din populația lumii și aduc o contribuție majoră la dezvoltarea economică și socială, doar 15% dintre ei au acces la serviciile specializate de medicina muncii [5, 6]. Prioritatea scăzută acordată sănătății și siguranței lucrătorilor în toate sectoarele economice a condus la aprobarea Strategiei Globale privind Sănătatea Ocupațională pentru Toți în cadrul celei de-a 49-a Adunări Mondiale a Sănătății din luna mai a anului 1996 [1].

În Republica Moldova, examenele medicale au o importanță majoră, dar sunt și o problemă, deoarece practic lipsește interesul pentru prevenirea bolilor profesionale din partea majorității instituțiilor medico-sanitare publice, fiindcă ele sunt contractate de întreprinderile interesate. Pe de o parte, ele sunt slab orientate în deservirea medico-sanitară a angajaților, nu cunosc specificul condițiilor de muncă, prezența unor factori nocivi care influențează negativ asupra sănătății. Pe de altă parte, instituțiile medico-sanitare publice nu sunt interesate în îmbunătățirea calității examinărilor medicale, efectuării investigațiilor de laborator suplimentare pentru persoanele cu suspiecții la boală profesională, detectarea formelor incipiente ale bolilor profesionale, deoarece sunt slab dotate cu echipament necesar pentru efectuarea investigațiilor instrumentale (probelor funcționale) și de laborator. Totodată, unele investigații de laborator sunt costisitoare și agenții economici nu doresc să le achite [3].

Până în prezent, metodica organizării și efectuării examenelor medicale obligatorii a fost stipulată în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 132 din 17.06.1996 *Privind examenele medicale obligatorii la angajare în muncă și periodice ale lucrătorilor care sunt supuși acțiunii factorilor nocivi și nefavorabili*. Prin Hotărârea Guvernului nr. 1025 din 07.09.2016 a fost aprobat *Regulamentul sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc* (data intrării în vigoare – 16.12.2016).

Scopul studiului efectuat constă în estimarea stării de sănătate a angajaților care gestionează produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți pentru anii 2012–2015, prin prisma examenelor medicale obligatorii.

Materiale și metode

În studiu au fost utilizate datele din Formularul statistic nr. 18-săn. *Darea de seamă privind supravegherea de stat a sănătății publice* pentru anii 2012–2015 privind examenul medical obligatoriu al angajaților care activează în condiții de muncă nocive și nefavorabile.

Rezultate și discuții

Analizând rezultatele obținute (media pentru anii 2012–2015) privind examenul medical obligatoriu al angajaților care gestionează produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți, se atestă că, anual, sunt supuși examenelor medicale obligatorii în medie 6053 de persoane, inclusiv 326 femei (*figurile 1 și 2*). Cele mai multe persoane supuse examenelor medicale obligatorii sunt în raioanele: Râșcani – 501 angajați, Soroca – 422 și Cahul – 346 angajați, iar numărul cel mai mic de persoane supuse examenelor medicale sunt în raioanele Șoldănești, Nisporeni – anual în medie câte 11 persoane – și în mun. Bălți – 20 persoane. Din cei 6053 de angajați care lucrează cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți supuși examenelor medicale, anual se examinează 91,8% (în medie 5554 persoane, inclusiv 295 femei).

Pe parcursul anilor 2012–2015 au fost examinați 100% de angajați în raioanele Anenii Noi, Cantemir, Nisporeni, Șoldănești și Vulcănești, iar cel mai mic număr se atestă în raioanele Ialoveni (67%), Strășeni (70%), Rezina (70,5%) și Basarabeasca (70,8%). Din persoanele examinate (5554 lucrători), 94,6% au fost admise la lucru cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți (în medie 5257 persoane, inclusiv 271 femei). Anual sunt admiși la lucru 100% de angajați în raioanele Basarabeasca, Briceni, Cantemir, Criuleni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Șoldănești și Vulcănești, ceea ce nu corespunde cu situația reală. Rezultatele analizei unor Liste nominale și a Actelor finale denotă că la lucrul cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți sunt admise persoane cu boli cronice care au contraindicație pentru asemenea lucru (de ex., hepatita cronică, bolile pielii etc.), fapt ce se răsfrânge negativ asupra stării de sănătate. Cel mai mic număr mediu anual de persoane admise la lucru se înregistrează în raioanele Hâncești (78,5%), Ștefan-Vodă (83,9%), Ceadâr-Lunga (87,4%) și Florești (88,4%).

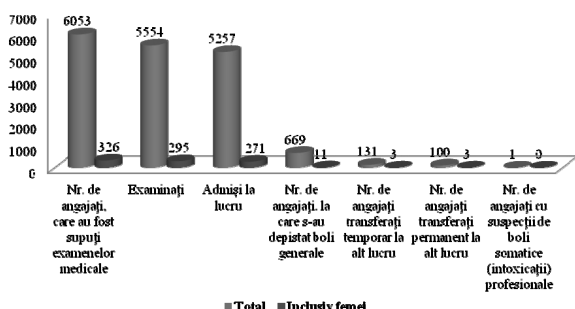

Figura 1. Examenul medical al angajaților care lucrează cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți (număr mediu pentru anii 2012–2015)

Totodată, anual 669 lucrători (12,1%), inclusiv 11 femei, sunt depistați cu boli generale, care nu sunt o contraindicație pentru lucrul cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți. Cea mai mare rată de depistare a bolilor generale la lucrători se atestă în raioanele Dubăsari (anual în medie 54,2%), Criuleni (42,2%) și Basarabeasca (37,6%), însă în raioanele Cantemir, Leova, Nisporeni, Ocnița, Șoldănești, Comrat și Vulcănești, rata depistării bolilor generale este de 0%. La alt loc de lucru (cu excluderea factorului nociv) sunt transferați temporar în medie 131 persoane (2,4%), inclusiv 3 femei (Rezina – 6,0%, Râșcani – 5,6%, Căușeni și Ialoveni – a câte 5,2%); sunt transferați permanent la alt lucru (cu excluderea factorului nociv) în medie 100 persoane (1,8%), inclusiv 3 femei (Ștefan-Vodă – 15,6%, Taraclia și mun. Bălți – a câte 5,1% și Căușeni – 4,6%).

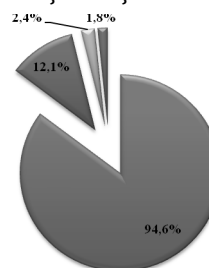

Figura 2. Examenul medical al angajaților care lucrează cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți (% mediu pentru anii 2012–2015)

Analizând fiecare an în parte, putem concluziona că cel mai mare număr de persoane supuse examinării medicale obligatorii pe republică s-a atestat în anul 2014 – 6346 de lucrători, inclusiv 317 femei (raioanele: Briceni – 541 persoane în 2014, Râșcani – 553 și mun. Chișinău – 489 persoane în 2012), iar numărul cel mai mic se observă în anul 2013 (*figurile 3 și 4*), cu 5723 persoane, inclusiv 242 femei (Șoldănești – 5 și 10 persoane în anul 2012 și 2015 respectiv, Nisporeni – a câte 7 persoane în anii 2012–2013).

În anul 2015 s-a înregistrat cea mai mare prezență la examenul medical – 5741 de persoane, inclusiv 436 femei ori 94,6% (100% examinați în raioanele Anenii Noi, Cantemir, Căușeni, Cimișlia etc.), pe când în anul 2014, numărul angajaților examinați este de doar 90% – 5714 lucrători, inclusiv 259 femei (raioanele: Strășeni – 21,6% persoane în anul 2013, Ialoveni – 36,6% în anul 2015, Edineț și Dubăsari – 46,2% și 48,7% persoane respectiv în 2014). Din persoanele examinate, în anul 2014 au fost admise la lucru 95,9% sau 5482 lucrători, inclusiv 255 femei (100% în Basarabeasca, Briceni, Cantemir, Criuleni, Leova etc.), iar în anul 2015 au fost admise la lucrul cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți doar 93,6% sau 5374 persoane, inclusiv 369 femei (Florești – 57,8% persoane în anul 2012, Vulcănești – 74,4% în anul 2015, Ștefan-Vodă – 74,7% persoane în 2013).

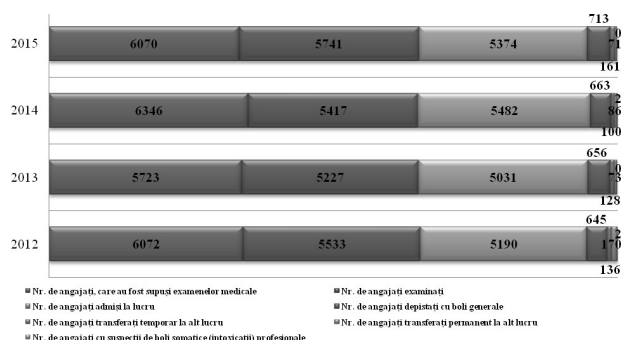

Figura 3. Examenul medical al angajaților care lucrează cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți pentru anii 2012–2015

Numărul cel mai mare de cazuri de depistare a bolilor generale este înregistrat în anul 2013 – 12,6% ori 656 lucrători, inclusiv 6 femei (raioanele: Dubăsari – 82,9% persoane și Sângerei – 63,4% în anul 2015, Basarabeasca – 60,5% persoane în 2014), iar numărul cel mai mic este atestat în anul 2014 – 11,6% sau 663 persoane, inclusiv 15 femei (0% în raioanele Leova, Nisporeni, Ocnița etc.). Numărul maxim de persoane transferate temporar la alt loc de lucru (cu excluderea factorului nociv) se atestă în anul 2015, care a atins 2,8% sau 161 lucrători, inclusiv 2 femei (raioanele: Hâncești – 23,5% persoane în anul 2015, Rezina – 15,0% și Ialoveni – 14,0% persoane în 2014) și transferate permanent la alt lucru (cu excluderea factorului nociv) – în anul 2012, cu 3,1% ori 170 persoane, inclusiv 7 femei (Ștefan-Vodă – 22,1%, 16,7% și 16,5% persoane în anii 2013, 2012 și 2014 respectiv, Căușeni și Ștefan-Vodă – 8,7% în anul 2015), iar numărul minim de angajați transferați temporar la alt lucru a fost atestat în anul 2014 – 1,8% ori 100 lucrători, inclusiv 3 femei (0% în raioanele Călărași, Florești, Șoldănești, Comrat etc.) și transferați permanent la alt loc de lucru – în anul 2015, cu 1,2% ori 71 persoane, inclusiv 2 femei (0% în raioanele Basarabeasca, Cantemir, Călărași, Leova, Rezina etc.).

Totodată, în anii 2012 și 2015 s-au înregistrat câte 2 persoane suspecte la boli somatice (intoxicații) profesionale (2012 – raioanele Fălești și Ștefan-Vodă, 2014 – Drochia).

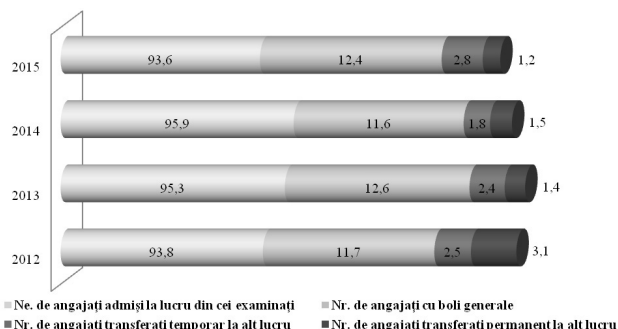

Figura 4. Examenul medical al angajaților care lucrează cu produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți pentru anii 2012–2015 (în %)

Concluzii

Evaluarea efectuată ne-a demonstrat că acoperirea cu examene medicale obligatorii a lucrătorilor care gestionează produse de uz fitosanitar și/sau fertilizanți diferă de la an la an, numărul minim fiind chiar și de 20-30% în unele teritorii. Totodată, 86% din teritorii au prezentat o acoperire cu examene medicale de 95-100%. De asemenea, este necesar de menționat că, în urma examenelor medicale obligatorii, în unele teritorii s-au depistat până la 20% persoane cu boli cronice care constituie o contraindicație pentru lucrul cu pesticide.

Bibliografie

- Alla Tîrsîna, Mariana Zavtoni, Elena Sanduleac, Tatiana Manceva. *Evaluarea efectuării examenelor medicale și instruirii igienice a angajaților care activează cu produse de uz fitosanitar și fertilizanți*. În: Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională "Sănătatea Ocupațională: probleme și realizări", nr. 3(54), 2014, p. 144-146.
- Aaron M. Orkin, Morgan Lay, Janet McLaughlin, Michael Schwandt, and Donald Cole. *Medical repatriation of migrant farm workers in Ontario: a descriptive analysis*. In: CMAJ Open, 2014, nr. 2(3), p. 192–198.
- Hotărârea Guvernului nr. 1025 din 07.09.2016 pentru aprobarea *Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc*. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 306-313 din 16.09.2016, art. 1118, în vigoare din 16.12.2016.
- <http://www.okb-penza.ru/profosmotry/14-o-nuz-okb-na-st-penza/poliklinika/143-rol-meditsinskikh-osmotrov-v-sokhranenii-trudovogo-potentsiala-rabotayushchego-naseleniya.html>.
- VI Всероссийский конгресс *Профессия и здоровье*. В: Журнале «Охрана труда и техника безопасности в сельском хозяйстве», 2008, № 1, с. 10-13.
- Долгушкин Н. К., Новиков В. Г., Староверов В. И. *Проблемность современного сельского бытия и пути его оздоровления*. В: Социологические исследования, № 2, 2009, с. 86-94.

ROLUL COMUNICĂRII ÎN PROMOVAREA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Natalia SILITRARI,
Ion ȘALARU, Viorica PRISACARI,
Centrul Național de Sănătate Publică

Summary

The role of communication in promoting public health

Public health communications offers the public a way to prohibit or impede the active promotion of hazardous